

Прыгоды беларускіх бібліятэкараў за акіянам

ЗША

Дэлегацыя айчынных бібліятэкараў пабывала ў ЗША. Нататкі ад візіту — ад адной з яго ўдзельніц.

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 7 — 9, 12, 13.)

Захапленнем апошняга дня ў Мінеапалісе стаў універсітэт штата Мінесота. З раніцы пазнаёміліся з работай яго Даследчага цэнтра гісторыі эміграцыі ўніверсітэта. Вельмі ўразіла сховішча, якое размешчана на 30-метровай глыбіні ў штучна створаных пячорах з вапняку. Як адзначыла куратар цэнтра, вапняк стварае ідэальны асяродак для забеспячэння захаванасці дакументаў. Не ведаю, як з нагоды тэмпературна-вільготнаснага рэжыму, але прызнаюся шчыра, знаходзіцца там было страшнавата. Другім яркім уражаннем стала наведванне цэнтра медыцынскіх інструментаў, дзе нам наглядна прадэманстравалі, як сучасныя тэхналогіі дапамагаюць ажыццяўляць унікальныя медыцынскія аперацыі.

Нарэшце — бібліятэка ўніверсітэта. Зачаравалі не толькі і не столькі яе памяшканне і абсталяванне, колькі нейкае асаблівае адчуванне свабоды ад умоўнасцяў, якое проста лунала ў паветры. Бібліятэка адкрыта для наведванняў з 7-й раніцы да 3-й ночы. Тут ёсць усе ўмовы, каб папрацаваць і адпачыць, уключаючы лабараторыю віртуальнай рэальнасці. Не дзіўна, што нават а 3-й ночы студэнты не хочуць сыходзіць.

У адной з кніжных крамаў Мінеапаліса атрымалася паглядзець на літаратурнае прадзюсаванне ў дзеянні. Чаго там толькі няма на тэму Гары Потара! Цацкі, шалікі, шапкі, майкі, шкарпэткі, заплечнікі, кашалькі... І нават парасоны!

Наведалі Нью-Ёрскую публічную бібліятэку. Тут усё дыхае гісторыяй! Нават мэбля практычна не змянілася з часу адкрыцця ўстановы ў 1911 годзе. Размах жа адчуваецца ва ўсім: і ў пышных інтэр'ерах, і ў аб'ёме функцый, якія там рэалізуюцца. Фонд — больш за 45 мільёнаў экзэмпляраў, 92 філіялы, 2 тысячы супрацоўнікаў.

Рэалізуецца мноства праграм, пачынаючы ад навучання персаналу, працы з эмігрантамі, і заканчваючы разнастайнымі праектамі для моладзі. Сярод іх мне здалася не зусім звычайнай для бібліятэкі праграма падоўжанага дня. Мы ўсе прызвычаліся да

сустрэліся з рэдакцыяй "Library Journal". Уразіла літаральна ўсё, пачынаючы ад сталага ўзросту выдання (140 гадоў), колькасці падпісчыкаў (каля 20 тысяч) і заканчваючы аб'ёмам работы, якую яны ажыццяўляюць. Нароў-

Зручныя месцы для індывідуальнай працы ў бібліятэцы ўніверсітэта Мінесоты.

У публічнай бібліятэцы Нью-Ёрка.

Кнігарня Мінеапаліса: літаратурнае прадзюсаванне ў дзеянні!

ні з публікацый аналітычных матэрыялаў, навінавых артыкулаў, часопіс у супрацоўніцтве з "School Library Journal" праводзіць штогадовыя даследаванні, прысвечаныя розным аспектам дзейнасці бібліятэк.

Акрамя таго, у кожным выпуску выдання публікуюцца рэцэнзіі на новыя кнігі і базы даных, якія выпускаюцца ў краіне. Рэцэнзія невялікая (100 — 150 слоў), але кожная змяшчае выснову аб мэтазгоднасці або немэтазгоднасці набыцця інфарма-

цыйнага рэсурсу ў фонды бібліятэк. Вельмі цікавым мне здаўся механізм рэцэнзавання. Аказваецца, у часопісе ёсць сетка рэцэнзентаў па ўсёй краіне — каля 2 тысяч бібліятэ-

караў і іншых спецыялістаў у сферы інфармацыі (у асноўным — валанцёры). У год — больш за 6 тысяч рэцэнзій. З улікам таго, што часопіс выходзіць 20 разоў на год, няцяжка здагадацца, якую складаную працу "пракручвае" рэдакцыя да кожнага выпуску.

Цікава, што выдавецтвы самі, у аснове сваёй, зацікаўленыя ў тым, каб кнігі, якія яны выпускаюць, былі прарэцэнзаваныя. Гэта і зразумела, бо апублікаванне рэцэнзіі — таксама від рэ-

кламы, прычым практычна бясплатны для выдавецтва. Калі, вядома, не лічыць асобнік, які дасылаецца на рэцэнзаваўца. Дарэчы, пасля гэтых асобнік перадаецца ў добрачынную краму для дапамогі бедным і маламаёмасным. Выдатная ідэя, праўда?

Вось і завяршаюцца прыгоды беларускіх бібліятэкараў у Амерыцы: 8 самалётаў, 5 штатаў, каля 35 прафесійных візітаў і незлічоная колькасць дружалюбных асоб. Мы столькі ўсяго ўбачылі і пачулі за час нашага знаходжання, што да паездкі ў Бруклінскую публічную бібліятэку, якая адбылася ў апошні дзень, я, прызнаюся шчыра, ставілася спачатку з пэўнай доляй скептыцызму. Хіба засталося яшчэ нешта, чаго мы не бачылі?

Аказваецца, засталася!

Як і ў большасці ўбачаных бібліятэк, тут праходзіць мноства сацыякультурных мерапрыемстваў, вядзецца вялікая праца з эмігрантамі, з дзецьмі па развіцці інфармацыйнай пісьменнасці. Тут вам акажуць дапамогу ў запыненні падатковай дэкларацыі, у размеркаванні асабістых фінансаў, напісанні рэзюмэ і гэтак далей.

Але, акрамя ўсяго пералічанага, існуе яшчэ адна паслуга, не зусім звычайная для бібліятэк. А больш дакладна — зусім незвычайная, прычым паслуга платная — 50 долараў. У выніку яе выканання бібліятэка зарабляе да 1 мільёна долараў у год. Заінтрыгавала?

Дык вось, аказваецца ў Бруклінскай публічнай бібліятэцы існуе служба, у якой за вас запоўняць і адправяць дакументы для атрымання амерыканскага пашпарта. Паслугу гэтую аказваюць супрацоўнікі бібліятэкі.

Пасля наведвання амерыканскіх бібліятэк значэнне словазлучэння “Бібліятэка без межаў” набывае новы сэнс.

Марына ПШЫБЫТКА,
загадчык навукова-
даследчага аддзела
бібліятэказнаўства
Нацыянальнай бібліятэкі
Беларусі